

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(факультетська вибіркова навчальна дисципліна)

СТРАХОВИЙ РИНОК

Розробник: Зоря Світлана, доцент кафедри фінансів банківської справи та страхування, к.е.н, доцент

Полтава 2023 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Страховий ринок
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	факультетська вибіркова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Контактні дані розробників, які залучені до виконання	Викладач: Зоря Світлана, к.е.н., доцент Контакти: 12 каб. (деканат факультету обліку та фінансів, 2-й поверх) e-mail: svitlana.zoria@pdaa.edu.ua тел: +380993370500 сторінка викладача: https://cutt.ly/rOv4lc5
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітньо-професійна програма	Здобувачі вищої освіти 2020 р.н.: 071 Облік і оподаткування ОПП Облік і оподаткування; 072 Фінанси, банківська справа та страхування ОПП Фінанси, банківська справа та страхування; 052 Політологія ОПП Політологія; 053 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) ОПП Германські мови та література (переклад включно), перша – англійська
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Не передбачено

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти базових знань з питань функціонування страхового ринку.

Основні завдання навчальної дисципліни: вивчення умов та особливостей функціонування страхового ринку; ознайомлення із ключовими аспектами державного регулювання страхової діяльності; з'ясування сутності та видів страхових послуг як специфічного продукту страхового ринку; набуття практичних навичок стосовно вимог до оформлення договорів страхування; визначення ролі страхових посередників у системі реалізації страхових послуг; дослідження основних орієнтирів розвитку світового ринку страхування в умовах діджиталізації.

Компетентності:

загальні:

ЗКФК01. Здатність виявляти та вирішувати прикладні задачі та проблеми у професійній діяльності, приймати обґрунтовані рішення.

ЗКФК05. Здатність використовувати критичне мислення в професійній сфері.

Програмні результати навчання:

ПРФК04 Знати й розуміти сутність фінансових явищ і процесів, особливості діяльності суб'єктів фінансового середовища, їх роль в досягненні цілей розвитку суспільства.

ПРФК05 Оцінювати та аналізувати фінансову, облікову, економічну, маркетингову інформацію, застосовувати фінансово-економічні методи та інструменти для розв'язання практичних завдань у професійній діяльності.

Програма та структура навчальної дисципліни:

Тема 1. Сутність та особливості функціонування страхового ринку.

Тема 2. Державне регулювання страхового ринку.

Тема 3. Страхова послуга як специфічний продукт страхового ринку.

Тема 4. Договір страхування як форма страхового зобов'язання та реалізації послуги.

Тема 5. Страхові посередники в системі реалізації страхових послуг.

Тема 6. Розвиток світового ринку страхування в умовах діджиталізації.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма навчання 2021 р. н.				заочна форма навчання 2021 р. н.			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		Л	п	с. р.		Л	п	с. р.
Тема 1. Сутність та особливості функціонування страхового ринку	20	4	4	12	22	2	2	18
Тема 2. Державне регулювання страхового ринку	20	2	4	14	20	-	-	20
Тема 3. Страхова послуга як специфічний продукт страхового ринку	22	4	4	14	20	2	-	18
Тема 4. Договір страхування як форма страхового зобов'язання та реалізації послуги	20	2	4	14	20	-	-	20
Тема 5. Страхові посередники в системі реалізації страхових послуг	18	2	4	12	20	-	-	20
Тема 6. Розвиток світового ринку страхування в умовах діджиталізації	20	2	4	14	18	-	-	18
у. т. ч. індивідуальне завдання (контрольна робота)	-	-	-	-	-	-	-	50
Усього годин	120	16	24	80	120	4	2	114

Оцінювання результатів навчання

Форми контролю результатів навчання (денна форма навчання)

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти						Разом
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи		розв'язання тестів	контрольна робота	
			підготовка рефератів	виконання домашніх завдань			
ПРФК04	18	-	4	9	9	10	50
ПРФК05	-	18	4	9	9	10	50
Разом	18	18	8	18	18	20	100

Форми контролю результатів навчання (заочна форма навчання)

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи		
			виконання домашніх завдань	виконання індивідуального завдання (контрольна робота)	
ПРФК04	24	-	6	20	50
ПРФК05	-	24	6	20	50
Разом	24	24	12	40	100

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом – залік.

Схема нарахування балів з навчальної дисциплін (денна форма навчання)

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом	
	опитування	виконання вправна практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи		розв'язання тестів		контрольна робота ³
			підготовка рефератів ¹	виконання домашніх завдань ²			
Тема 1. Сутність та особливості функціонування страхового ринку	3	3			3		9
Тема 2. Державне регулювання страхового ринку	3	3			9		
Тема 3. Страхова послуга як специфічний продукт страхового ринку	3	3			9		
Тема 4. Договір страхування як форма страхового зобов'язання та реалізації послуги	3	3			9		
Тема 5. Страхові посередники в системі реалізації страхових послуг	3	3			9		
Тема 6. Розвиток світового ринку страхування в умовах діджиталізації	3	3			9		
Підготовка рефератів	-	-	8	-	-		8
Виконання домашніх завдань	-	-	-	18	-		18
Контрольна робота	-	-	-	-	-	20	20
Разом	18	18	8	18	18	20	100

¹протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують один реферат (максимум 8 балів) з тем що відносяться до навчальної дисципліни, при цьому бали виставляються окремою позицією;

²протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують домашні завдання по кожній темі навчальної дисципліни (за кожну тему отримуючи максимум 3 бали) при цьому бали виставляються сумарно (максимум 18 балів) окремою позицією;

³протягом вивчення навчальної дисципліни передбачено написання однієї контрольної роботи (максимум 20 балів), при цьому бали виставляються окремою позицією

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (заочна форма навчання)

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи		
			виконання домашніх завдань ¹	виконання індивідуального завдання (контрольна робота) ²	
Тема 1. Сутність та особливості функціонування страхового ринку	24	24			48
Тема 2. Державне регулювання страхового ринку	-	-			-
Тема 3. Страхова послуга як специфічний продукт страхового ринку	-	-			-
Тема 4. Договір страхування як форма страхового зобов'язання та реалізації послуги	-	-			-
Тема 5. Страхові посередники в системі реалізації страхових послуг	-	-			-
Тема 6. Розвиток світового ринку страхування в умовах піджиталізації	-	-			-
Виконання домашніх завдань	-	-	12		12
Виконання індивідуальних завдань (контрольна робота)	-	-	-	40	40
Разом	24	24	12	40	100

¹протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують домашні завдання по кожній темі навчальної дисципліни (за кожну тему отримуючи максимум 2 бали) при цьому бали виставляються сумарно (максимум 12 балів) окремою позицією;

²протягом семестру здобувачі вищої освіти заочної форми навчання виконують індивідуальні завдання у вигляді контрольної роботи (максимум 40 балів) при цьому бали виставляються окремою позицією.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин: 120 год

Кількість кредитів: 4

Форма семестрового контролю: залік.

Політика навчальної дисципліни:

Вимоги до учасників навчального процесу:

- відвідування навчальних занять;
- систематична та старанна навчальна робота;
- своєчасне виконання завдань;
- відвідування консультацій у випадку необхідності роз'яснення навчального матеріалу, відсутності на заняттях;
- дотримання принципів академічної доброчесності.

Застереження:

- небажане спізнення на навчальне заняття;
- небажане користування телефоном, планшетом під час заняття, за винятком випадків, коли це потрібно з навчальною метою.

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти (денна форма навчання)

Форма контролю	Бали	Критерії оцінювання
Опитування	0-3	3 бали – здобувач вищої освіти отримує за усну відповідь у випадку надання повної та чіткої відповіді, що свідчить про високий рівень знань та розуміння теоретичних основ та особливостей функціонування страхового ринку, а також ролі страхових посередників в системі реалізації страхових послуг, розуміння принципів, методів та інструментів державного регулювання страхового ринку; 2 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку надання неповної чи не точної відповіді, що свідчить про достатній рівень знань та розуміння теоретичних основ та особливостей функціонування страхового ринку, а також ролі страхових посередників в системі реалізації страхових послуг, розуміння принципів, методів та інструментів державного регулювання страхового ринку; 1 бал – здобувач вищої освіти отримує у випадку допущення суттєвих помилок у відповідях, володінні тільки загальним понятійним апаратом в межах тематики навчальної дисципліни, що свідчить про низький рівень знань та розуміння теоретичних основ та особливостей функціонування страхового ринку, а також ролі страхових посередників в системі реалізації страхових послуг, розуміння принципів, методів та інструментів державного регулювання страхового ринку; 0 балів – у випадку неможливості здобувача вищої освіти надати відповіді на питання, що свідчить про відсутність знань та не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання в межах зазначеної дисципліни.

Виконання вправ на практичних заняттях	0-3	3 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного виконання практичних завдань, належного їх оформлення, що свідчить про високий рівень здібностей оцінювати процеси та явища, що відбуваються на страховому ринку, визначати коло суб'єктів страхових відносин, їх права і обов'язки; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан страхового ринку, чинники, які впливають на формування попиту на страхові послуги, а також застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань з подальшою інтерпретацією отриманих результатів в контексті обчислення страхових тарифів, оцінки страхових ризиків, визначення страхової суми та розміру страхового відшкодування для різних видів послуг; 2 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку виявлення незначних методичних помилок при виконанні та оформленні практичних завдань, що свідчить про достатній рівень здібностей оцінювати процеси та явища, що відбуваються на страховому ринку, визначати коло суб'єктів страхових відносин, їх права і обов'язки; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан страхового ринку, чинники, які впливають на формування попиту на страхові послуги, а також застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань з подальшою інтерпретацією отриманих результатів в контексті обчислення страхових тарифів, оцінки страхових ризиків, визначення страхової суми та розміру страхового відшкодування для різних видів послуг; 1 бал – здобувач вищої освіти отримує у випадку наявності значної кількості методичних помилок при виконанні та оформленні практичних завдань, що свідчить про низький рівень здібностей оцінювати процеси та явища, що відбуваються на страховому ринку, визначати коло суб'єктів страхових відносин, їх права і обов'язки; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан страхового ринку, чинники, які впливають на формування попиту на страхові послуги, а також неможливість на достатньому рівні застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань з подальшою інтерпретацією отриманих результатів; 0 балів – у випадку неможливості здобувача вищої освіти виконати практичні завдання, що свідчить про відсутність знань та здібностей застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання та інтерпретації практичних завдань, та не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання в межах зазначеної дисципліни.

Підготовка рефератів	0-8	<i>Здобувач вищої освіти має змогу протягом семестру написати одну реферативну роботу, що оцінюється наступним чином:</i> 7-8 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку коли робота відповідає всім критеріям щодо змісту та оформлення і здобувач вищої освіти здійснив її захист шляхом відповіді на окремі питання викладача в межах тематики обраного дослідження, що свідчить про високий рівень знань і розуміння теоретичних основ та особливостей функціонування страхового ринку, розуміння принципів, методів та інструментів державного регулювання страхового ринку, а також здібностей оцінювати процеси та явища, що відбуваються на страховому ринку, визначати коло суб'єктів страхових відносин, їх права і обов'язки; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан страхового ринку, чинники, які впливають на формування попиту на страхові послуги; 4-6 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку позитивного захисту реферативної роботи, в якій присутні незначні недоліки в оформленні, що свідчить про достатній рівень знань і розуміння теоретичних основ та особливостей функціонування страхового ринку, розуміння принципів, методів та інструментів державного регулювання страхового ринку, а також здібностей оцінювати процеси та явища, що відбуваються на страховому ринку, визначати коло суб'єктів страхових відносин, їх права і обов'язки; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан страхового ринку, чинники, які впливають на формування попиту на страхові послуги; 1-3 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку захисту роботи зі значними недоліками в оформленні чи змісті, відсутності відповідей на додаткові питання по темі реферату, що вказує на низький рівень знань і розуміння теоретичних основ та особливостей функціонування страхового ринку, розуміння принципів, методів та інструментів державного регулювання страхового ринку, а також здібностей оцінювати процеси та явища, що відбуваються на страховому ринку; 0 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності реферативної роботи чи повної невідповідності реферативної роботи вимогам щодо оформлення та змісту відповідно до одержаного завдання та не дає в цілому можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання.
Виконання домашніх завдань	0-3	3 бали – здобувач вищої освіти отримує за кожен тему (із шести) у випадку правильного виконання завдань та належного їх оформлення, що свідчить про високий рівень знань і розуміння теоретичних основ та особливостей функціонування страхового ринку, розуміння принципів, методів та інструментів державного регулювання страхового ринку, а також здібностей оцінювати процеси та явища, що відбуваються на страховому ринку, визначати коло суб'єктів страхових відносин, їх права і обов'язки; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан страхового ринку, чинники, які впливають на формування попиту на

	страхові послуги; 2 бали – здобувач вищої освіти отримує за кожен пункт (із шести) у випадку незначних помилок при виконанні домашніх завдань, що свідчить про достатній рівень знань і розуміння теоретичних основ та особливостей функціонування страхового ринку, розуміння принципів, методів та інструментів державного регулювання страхового ринку, а також здібностей оцінювати процеси та явища, що відбуваються на страховому ринку, визначати коло суб'єктів страхових відносин, їх права і обов'язки; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан страхового ринку, чинники, які впливають на формування попиту на страхові послуги; 1 бал – здобувач вищої освіти отримує за кожен пункт (із шести) у випадку допущенні суттєвих помилок чи фрагментарному відображенні матеріалу при виконанні домашніх завдань, що свідчить про низький рівень знань і розуміння теоретичних основ та особливостей функціонування страхового ринку, розуміння принципів, методів та інструментів державного регулювання страхового ринку, а також здібностей оцінювати процеси та явища, що відбуваються на страховому ринку; 0 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належно оформлених домашніх завдань, що свідчить про відсутність знань і розуміння теоретичних основ та особливостей функціонування страхового ринку та не дає в цілому можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання.
Тести	0-3 3 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного вирішення більше ніж 90 % тестів, що свідчить про високий рівень знань та розуміння теоретичних основ та особливостей функціонування страхового ринку, розуміння принципів, методів та інструментів державного регулювання страхового ринку, а також здібностей оцінювати процеси та явища, що відбуваються на страховому ринку, визначати коло суб'єктів страхових відносин, їх права і обов'язки; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан страхового ринку, чинники, які впливають на формування попиту на страхові послуги; 2 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного вирішення тестів на рівні від 60-89 % від загальної кількості тестів, що свідчить про достатній рівень знань та розуміння теоретичних основ та особливостей функціонування страхового ринку, розуміння принципів, методів та інструментів державного регулювання страхового ринку, а також здібностей оцінювати процеси та явища, що відбуваються на страховому ринку, визначати коло суб'єктів страхових відносин, їх права і обов'язки; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан страхового ринку, чинники, які впливають на формування попиту на страхові послуги; 1 бал – здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного вирішення тестів на рівні від 30-59 % від загальної кількості тестів, що

	свідчить про низький рівень знань та розуміння теоретичних основ та особливостей функціонування страхового ринку, розуміння принципів, методів та інструментів державного регулювання страхового ринку, а також здібностей оцінювати процеси та явища, що відбуваються на страховому ринку; 0 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності правильних відповідей, чи наявності правильних відповідей, що не перевищує 29 % від загальної кількості тестів, що свідчить про відсутність знань та розуміння теоретичних основ та особливостей функціонування страхового ринку й не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання в межах зазначеної дисципліни.
Контрольна робота	0-20 <i>Підсумкова контрольна робота включає 5 питань, із них 4 запитань теоретичного характеру та 1 задача. Кожне питання (в т. ч і задача), оцінюється у 4 бали.</i> <i>Теоретичне питання:</i> 4 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку надання повної та чіткої відповіді на теоретичне питання, що свідчить про високий рівень знань і розуміння теоретичних основ та особливостей функціонування страхового ринку, а також ролі страхових посередників в системі реалізації страхових послуг, розуміння принципів, методів та інструментів державного регулювання страхового ринку; 2-3 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку надання неповної чи не точної відповіді, що свідчить про достатній рівень знань і розуміння теоретичних основ та особливостей функціонування страхового ринку, а також ролі страхових посередників в системі реалізації страхових послуг, розуміння принципів, методів та інструментів державного регулювання страхового ринку; 1 бал – здобувач вищої освіти отримує у випадку допущення суттєвих помилок у відповідях, володінні тільки загальним понятійним апаратом в межах тематики навчальної дисципліни, що свідчить про низький рівень знань і розуміння теоретичних основ та особливостей функціонування страхового ринку, а також ролі страхових посередників в системі реалізації страхових послуг, розуміння принципів, методів та інструментів державного регулювання страхового ринку; 0 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності відповіді (правильної) на теоретичне питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу в розрізі зазначеної навчальної дисципліни. <i>Задача:</i> 4 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного виконання задачі, належного її оформлення, що свідчить про високий рівень здібностей оцінювати процеси та явища, що відбуваються на страховому ринку, визначати коло суб'єктів страхових відносин, їх права і обов'язки; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан страхового ринку, чинники, які впливають на формування попиту на страхові послуги, а також застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань з подальшою інтерпретацією отриманих результатів в контексті обчислення страхових тарифів, оцінки страхових ризиків, визначення страхової суми та розміру страхового відшкодування для різних видів послуг;

	2-3 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку виявлення незначних методичних помилок при виконанні та оформленні задачі, що свідчить про достатній рівень здібностей оцінювати процеси та явища, що відбуваються на страховому ринку, визначати коло суб'єктів страхових відносин, їх права і обов'язки; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан страхового ринку, чинники, які впливають на формування попиту на страхові послуги, а також застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань з подальшою інтерпретацією отриманих результатів в контексті обчислення страхових тарифів, оцінки страхових ризиків, визначення страхової суми та розміру страхового відшкодування для різних видів послуг; 1 бал – здобувач вищої освіти отримує у випадку наявності значної кількості методичних помилок при виконанні та оформленні задачі, що свідчить про низький рівень здібностей оцінювати процеси та явища, що відбуваються на страховому ринку, визначати коло суб'єктів страхових відносин, їх права і обов'язки; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан страхового ринку, чинники, які впливають на формування попиту на страхові послуги, а також неможливість на достатньому рівні застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань з подальшою інтерпретацією отриманих результатів; 0 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належним чином розв'язаної оформленої задачі, що свідчить про відсутність знань та здібностей застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання та інтерпретації практичних завдань, та не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання.

**Шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти
(заочна форма навчання)**

Форма контролю	Бали	Критерії оцінювання
Опитування	0-24	20-24 балів– здобувач вищої освіти отримує за усну відповідь у випадку надання повної та чіткої відповіді, що свідчить про високий рівень знань та розуміння теоретичних основ та особливостей функціонування страхового ринку, а також ролі страхових посередників в системі реалізації страхових послуг, розуміння принципів, методів та інструментів державного регулювання страхового ринку; 10-19 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку надання неповної чи не точної відповіді, що свідчить про достатній рівень знань та розуміння теоретичних основ та особливостей функціонування страхового ринку, а також ролі страхових посередників в системі реалізації страхових послуг, розуміння принципів, методів та інструментів державного регулювання страхового ринку; 1-9 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку допущення суттєвих

	помилку у відповідях, володінні тільки загальним понятійним апаратом в межах тематики навчальної дисципліни, що свідчить про низький рівень знань та розуміння теоретичних основ та особливостей функціонування страхового ринку, а також ролі страхових посередників в системі реалізації страхових послуг, розуміння принципів, методів та інструментів державного регулювання страхового ринку; 0 балів – у випадку неможливості здобувача вищої освіти надати відповіді на питання, що свідчить про відсутність знань та не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання в межах зазначеної дисципліни.
Виконання вправ на практичних заняттях	0-24 20-24 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного виконання практичних завдань, належного їх оформлення, що свідчить про високий рівень здібностей оцінювати процеси та явища, що відбуваються на страховому ринку, визначати коло суб'єктів страхових відносин, їх права і обов'язки; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан страхового ринку, чинники, які впливають на формування попиту на страхові послуги, а також застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань з подальшою інтерпретацією отриманих результатів в контексті обчислення страхових тарифів, оцінки страхових ризиків, визначення страхової суми та розміру страхового відшкодування для різних видів послуг; 10-19 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку виявлення незначних методичних помилок при виконанні та оформленні практичних завдань, що свідчить про достатній рівень здібностей оцінювати процеси та явища, що відбуваються на страховому ринку, визначати коло суб'єктів страхових відносин, їх права і обов'язки; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан страхового ринку, чинники, які впливають на формування попиту на страхові послуги, а також застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань з подальшою інтерпретацією отриманих результатів в контексті обчислення страхових тарифів, оцінки страхових ризиків, визначення страхової суми та розміру страхового відшкодування для різних видів послуг; 1-9 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку наявності значної кількості методичних помилок при виконанні та оформленні практичних завдань, що свідчить про низький рівень здібностей оцінювати процеси та явища, що відбуваються на страховому ринку, визначати коло суб'єктів страхових відносин, їх права і обов'язки; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан страхового ринку, а також неможливість на достатньому рівні застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань з подальшою інтерпретацією отриманих результатів; 0 балів – у випадку неможливості здобувача вищої освіти виконати практичні завдання, що свідчить про відсутність знань та здібностей застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання та інтерпретації практичних завдань, та не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання в межах зазначеної дисципліни.

Виконання домашніх завдань	0-2	2 бали – здобувач вищої освіти отримує за кожну тему (із шести) у випадку правильного виконання завдань та належного їх оформлення, що свідчить про високий рівень знань і розуміння теоретичних основ та особливостей функціонування страхового ринку, розуміння принципів, методів та інструментів державного регулювання страхового ринку, а також здібностей оцінювати процеси та явища, що відбуваються на страховому ринку, визначати коло суб'єктів страхових відносин, їх права і обов'язки; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан страхового ринку, чинники, які впливають на формування попиту на страхові послуги; 1,5 балів – здобувач вищої освіти отримує за кожну тему (із шести) у випадку незначних помилок при виконанні домашніх завдань, що свідчить про достатній рівень знань і розуміння теоретичних основ та особливостей функціонування страхового ринку, розуміння принципів, методів та інструментів державного регулювання страхового ринку, а також здібностей оцінювати процеси та явища, що відбуваються на страховому ринку, визначати коло суб'єктів страхових відносин, їх права і обов'язки; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан страхового ринку, чинники, які впливають на формування попиту на страхові послуги; 0,5-1 бал – здобувач вищої освіти отримує за кожну тему (із шести) у випадку допущенні суттєвих помилок чи фрагментарному відображенні матеріалу при виконанні домашніх завдань, що свідчить про низький рівень знань і розуміння теоретичних основ та особливостей функціонування страхового ринку, розуміння принципів, методів та інструментів державного регулювання страхового ринку, а також здібностей оцінювати процеси та явища, що відбуваються на страховому ринку; 0 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належно оформлених домашніх завдань, що свідчить про відсутність знань і розуміння теоретичних основ та особливостей функціонування страхового ринку та не дає в цілому можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання.
Виконання індивідуальних завдань у вигляді контрольної роботи	0-40	<i>За виконання контрольної роботи, яка містить 2 теоретичні питання та 1 задачу, здобувач вищої освіти заочної форми навчання може отримати максимально 40 балів із наступним їх розподілом – 10 балів за кожне теоретичне питання та 20 балів за задачу.</i> <i>Теоретичне питання:</i> 8-10 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку надання повної та чіткої відповіді на теоретичне питання, що свідчить про високий рівень знань і розуміння теоретичних основ та особливостей функціонування страхового ринку, а також ролі страхових посередників в системі реалізації страхових послуг, розуміння принципів, методів та інструментів державного регулювання страхового ринку; 5-7 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку надання неповної чи не точної відповіді, що свідчить про достатній рівень знань і розуміння теоретичних основ та особливостей функціонування страхового ринку, а також ролі страхових посередників в системі реалізації страхових послуг, розуміння принципів, методів та інструментів державного регулювання страхового ринку; 1-4 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку допущення суттєвих

помилки у відповідях, володінні тільки загальним понятійним апаратом в межах тематики навчальної дисципліни, що свідчить про низький рівень знань і розуміння теоретичних основ та особливостей функціонування страхового ринку, а також ролі страхових посередників в системі реалізації страхових послуг, розуміння принципів, методів та інструментів державного регулювання страхового ринку;

0 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності відповіді (правильної) на теоретичне питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу в розрізі зазначеної навчальної дисципліни.

Задача:

16-20 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного виконання задачі, належного її оформлення, що свідчить про високий рівень здібностей оцінювати процеси та явища, що відбуваються на страховому ринку, визначати коло суб'єктів страхових відносин, їх права і обов'язки; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан страхового ринку, чинники, які впливають на формування попиту на страхові послуги, а також застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань з подальшою інтерпретацією отриманих результатів в контексті обчислення страхових тарифів, оцінки страхових ризиків, визначення страхової суми та розміру страхового відшкодування для різних видів послуг;

9-15 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку виявлення незначних методичних помилок при виконанні та оформленні задачі, що свідчить про достатній рівень здібностей оцінювати процеси та явища, що відбуваються на страховому ринку, визначати коло суб'єктів страхових відносин, їх права і обов'язки; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан страхового ринку, чинники, які впливають на формування попиту на страхові послуги, а також застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань з подальшою інтерпретацією отриманих результатів в контексті обчислення страхових тарифів, оцінки страхових ризиків, визначення страхової суми та розміру страхового відшкодування для різних видів послуг;

1-8 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку наявності значної кількості методичних помилок при виконанні та оформленні задачі, що свідчить про низький рівень здібностей оцінювати процеси та явища, що відбуваються на страховому ринку, визначати коло суб'єктів страхових відносин, їх права і обов'язки; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан страхового ринку, чинники, які впливають на формування попиту на страхові послуги, а також неможливість на достатньому рівні застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань з подальшою інтерпретацією отриманих результатів;

0 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належним чином розв'язаної оформленої задачі, що свідчить про відсутність знань та здібностей застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання та інтерпретації практичних завдань, та не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання.

Шкала оцінювання ЄКТС та 2-бальна шкала

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за 2-бальною шкалою
90 – 100	A	зараховано
82 – 89	B	зараховано
74 – 81	C	
64 – 73	D	зараховано
60 – 63	E	
35 – 59	FX	не зараховано
1 – 34	F	

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Презентація.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Горбач Л. М., Кадебська Е. В. Страхування : підруч. Київ : Кондор, 2018. 543 с.
2. Журавка О. С., Бухтіарова А. Г., Пахненко О. М. Страхування : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2020. 350 с.
3. Клапків Ю. М. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 568 с.
4. Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Страхування : навч. посіб. Кропивницький : ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307с.
5. Про страхування : Закон України від 07 бер. 1996 р., № 85 /96 / Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>.

Допоміжні:

1. Бабець І. Г., Жабинець О. Й. Інтегральна оцінка безпеки страхового ринку України. *Бізнес Інформ*. 2015. № 2. С. 223-225.
2. Говорушко Т. А. Страхові послуги : підруч. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 376 с.
3. Господарський Кодекс України / Відомості Верховної ради України від 16 січ. 2003 р., № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
4. Заволока Ю. М., Єфременко А. Г., Малашенко Ю. А. Особливості функціонування страхового ринку України в умовах сучасної цифрової трансформації. *Економіка та держава*. 2020. № 6. С. 102-106.
5. Зоря С. П. Економічна сутність та напрями оцінки конкуренції на страховому ринку. *Збірник наукових праць науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу Полтавської державної аграрної академії за підсумками науково-дослідної роботи в 2019 році* (м. Полтава, 22-23 квітня 2020 року). Полтава : РВВ ПДАА, 2020. С. 155–157.
6. Зоря О. П., Зоря С. П. Страховий ринок України: стан, проблеми та перспективні напрями розвитку. *Вісник Сумського національного аграрного університету*. Суми : СНАУ. 2013. Вип. 1 (34). С. 12–16.

7. Зоря С. П. Страховий ринок України: стан та особливості конкуренції. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених, 31 жовтня 2019 р. Полтава, 2019. С. 72–75.

8. Зоря С. П., Романець Г. П. Страхова культура в Україні. *Соціально-економічні, політичні та гуманітарні виміри національного та місцевого розвитку* : зб. наук. ст. учасників другої всеукраїнської наук.-практ. конф. / редкол. : С. В. Степаненко (голова ред.) та ін. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2020. С. 241–244.

9. Зоря О. П., Зоря С. П., Галінська Т. С. Взаємодія страхових компаній та банків як перспективний напрям фінансового посередництва на грошовому ринку. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії*. – Спецвипуск. Полтава : ПДАА. 2013. С. 131–136.

10. Зоря С. П. Особливості функціонування ринку агрострахування в Україні. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії*. 2014. Вип. 2 (8). Т. 2. С. 126–132.

11. Зоря С. П. Особливості конкуренції на страховому ринку України. *Актуальні проблеми економіки*. № 4 (178). 2016. С. 274–279.

12. Зоря С. П. Перестрахування як ключова складова стабільного функціонування страхового ринку. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії*. Вип. 1 (12). Полтава : ПДАА. 2016. С. 180 – 186.

13. Зоря С. П., В. Д. Чумак, Мисник Т. Г. Особливості функціонування страхового ринку в Україні. *Ефективна економіка*. 2018. № 12. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6783>.

14. Зоря С. П., Малахова Н. П. Формування фінансових результатів діяльності страховика. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, 1 грудня 2017 р. Полтава, 2017. С. 56–58.

15. Карцева В. В., Прасолова С. П. Інститути міжнародного страхового ринку: навчальний посібник+навчальний тренінг. Київ : «SBA-Print», 2020. 568 с.

16. Конкурентоспроможність страхового ринку України в умовах активізації глобалізаційних процесів: колективна монографія [текст] / за матеріалами праць наукової групи і науковою редакцією д-ра екон. наук, проф. Л. В. Шірінян. К. : Видавництво Ліра-К, 2020. 404 с.

17. Клапків Ю. М. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 568 с.

18. Кривошея В., Зоря С. Особливості дії договорів страхування в період воєнного струн. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції молодих вчених (м. Полтава, 10 листопада 2022 року). Полтава, 2022. С. 64–65.

19. Про господарські товариства : Закон України від 19 вер. 1991 р., № 1576-ХІІ / Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>.

20. Про затвердження Положення про ліцензування та реєстрацію надавачів фінансових послуг та умови провадження ними діяльності з надання фінансових послуг : Постанова правління НБУ від 24 груд. 2021 р., № 153 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0153500-21#n1737>.

21. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12 липня. 2001 р., № 2664-ІІІ / Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>.

22. Сосновська О. О. Страхування : навч. посіб. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с.

23. Терещенко Т. Є., Заволока Л. О., Пономарьова О. Б. Страхування (у схемах, таблицях, коментарях) : навч. посібник. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. 221 с.

24. 5 основних цифрових тенденцій бізнес-трансформації на кризовий 2021. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2020/09/9/664888/>.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Insurance Europe : веб-сайт. URL: <http://www.insuranceeurope.eu/>.
2. Кабінет Міністрів України : веб-сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua>.
3. Ліга страхових організацій України (ЛІСОУ). : веб-сайт. URL: <http://uainsur.com/>.
4. Моторне (транспортне) страхове бюро України (МТСБУ) : веб-сайт. URL: http://www.mtsbu.ua/ua/about_us/general/.
5. Національний банк України: веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/>.
6. «Форіншурер (страхування)» : веб-сайт. URL: <https://forinsurer.com/>.